

Σύγχυσις φρενών. Ατομοβόμβες, Δορυφόροι, πύραυλοι

Μπόμπες από υδρογόνο, νέοι πύραυλοι, διαπλανητικά βλήματα, τεχνητοί δορυφόροι, κι άλλα τέτοια τέρατα έχουνε γίνει ο φόβος και ο τρόμος της δυστυχημένης ανθρωπότητας, που κατάντησε σαν τον Κάιν, οπού ζούσε «τρέμων και στένων επί της γης». [...]

Τι άλλο είναι η ιστορία μας, παρά καυγάδες, έχθρητες, σκοτωμοί κι αίματα; Και δεν ντρεπόμαστε για μια τέτοια ιστορία, αλλά καυχιόμαστε κιόλας για δαύτη και καμαρώνουμε οι χαμένοι, και γράφουμε σε βιβλία τα κατορθώματά μας και τον πολιτισμό μας, και λεγόμαστε και χριστιανοί, οι ελεεινοί θεομπαίχτες! Και καλά, τέλος πάντων, εμείς οι απλοί κι αδύναμοι άνθρωποι, που δεν είναι στο χέρι μας να κάνουμε μήτε μεγάλο καλό, μήτε μεγάλο κακό. Αλλά εκείνοι οι φημισμένοι και παντοδύναμοι θεράποντες της επιστήμης, που κρατάνε τα κλειδιά της σοφίας, να που γινήκανε οι νεκροθάφτες της μητέρας τους της ανθρωπότητας, που καμαρώνει τα διαλεχτά τέκνα της. Μέρα –νύχτα ψάχνουνε, ξαγρυπνάνε, μελετάνε, βρίσκουνε καινούργια συστήματα για να εξοντώσει ο ένας τον άλλον, το ένα έθνος το άλλο, η μια φυλή την άλλη. Κι αφού μας φέρνουνε στην άκρη του γκρεμού, πιάνουνε τις φωνές και τα ξόρκια, και κάνουνε τις μετανοούσες Μαγδαληνές, κι όλη η στερνή η έγνοια τους είναι, τάχα, με τι τρόπο θα γλυτώσει από τον χάρο η φιλότατη μας ανθρωπότητα κι ο ανεκτίμητος πολιτισμός της, που 'ναι αρματωμένος ως τα δόντια με τα έμورφα και εξάισια στολίδια που τον στολίζουνε αυτοί οι ίδιοι!

Σύγχυση φρενών! Όλοι θέλουμε να ζήσουμε, κι όλοι συνεργούμε στο ξεκλήρισμά μας, γιατί είμαστε πονηροί, κακοί, δεν αγαπάμε τον αδελφό μας [...]

Φώτης Κόντογλου. Ευλογημένο καταφύγιο. Εκδόσεις Ακρίτας. σ 214-5.

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις ανταποκρίνονται στο περιεχόμενο του κειμένου;

α. Για τους πολέμους ευθύνονται όλοι το ίδιο, πολιτικοί, διανοούμενοι επιστήμονες και απλοί πολίτες. Σ Λ

β. Η σύγχυση φρενών της ανθρωπότητας οφείλεται στην πονηρία του ανθρώπου και την έλλειψη αγάπης. Σ Λ

2. Να αποδείξεις με γλωσσικά στοιχεία που εντοπίζεις στο κείμενο τους παρακάτω ισχυρισμούς:

α. Ο λόγος του συγγραφέα είναι συγκινησιακά φορτισμένος.

β. Η γλώσσα του κειμένου θυμίζει προφορικό λόγο.

3. Να αποδώσεις με συντομία (έως τρεις περιόδους) το περιεχόμενο του όρου «Σύγχυση φρενών», σύμφωνα με το κείμενο.

Ενδεικτικές απαντήσεις

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις ανταποκρίνονται στο περιεχόμενο του κειμένου ;

α. Για τους πολέμους ευθύνονται όλοι το ίδιο, πολιτικοί, διανοούμενοι επιστήμονες και απλοί πολίτες. Λάθος

β. Η σύγχυση φρενών της ανθρωπότητας οφείλεται στην πονηρία του ανθρώπου και την έλλειψη αγάπης. Σωστό

2. Απόδειξε με γλωσσικά στοιχεία που εντοπίζεις στο κείμενο τους παρακάτω ισχυρισμούς:

α. Ο λόγος του συγγραφέα είναι συγκινησιακά φορτισμένος.

Α. Προσβλητικές εκφράσεις όπως «κι άλλα τέτοια τέρατα έχουνε γίνει ο φόβος και ο τρόμος της δυστυχημένης ανθρωπότητας»,

«ελεεινοί θεομπαίχτες» «οι χαμένοι».

Β. Η παρομοίωση με τον αδελφοκτόνο Κάιν «που κατάντησε σαν τον Κάιν, οπού ζούσε «τρέμων και στένων επί της γης».

Γ. Τα αναπάντητα ερωτήματα.

Δ. Τα πολλά θαυμαστικά.

β. Η γλώσσα του κειμένου έχει στοιχεία προφορικότητας: μπόμπες, έχθρητες, για δαύτη. Οι ρηματικές καταλήξεις «γινήκανε», «ψάχνουνε, ξαγρυπνάνε, μελετάνε, βρίσκουνε».

3. Να αποδώσεις σε μια σύντομη παράγραφο το περιεχόμενο του όρου «Σύγχυση φρενών», σύμφωνα με το κείμενο. (Η απάντηση είναι ενδεικτική).

Στην ιστορία της ανθρωπότητας παρατηρούνται στιγμές παραλογισμού. Ενώ όλοι άνθρωποι επιθυμούν την ειρήνη, τις χαρές της ζωής, καταφεύγουν στον πόλεμο.